

KSeF a zlecenia transportowe - jak nowe regulacje wpłynę na uzgodnienia dotyczące płatności?

Wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) zmienia nie tylko treść usług spedycyjnych, ale także praktykę obrotu dokumentami, która od lat stanowi podstawę rozliczeń w branży transportowej. Dla spedycji konsekwencje są bezpośrednie: faktura VAT przestaje być dokumentem papierowym w rozumieniu tradycyjnego „oryginału”, nabiera statusu dokumentu zarejestrowanego elektronicznie, natomiast „pełna dokumentacja przewozowa” pozostaje wciąż papierowo-operacyjnym bytem (CMR, potwierdzenia rozładunku, dokumenty ADR, wydruki temperatury itp.). Konsekwencją jest konieczność doprecyzowania umownych warunków, które wiążą termin płatności z „otrzymaniem prawidłowo wystawionej faktury wraz z dokumentacją”.

Co się zmienia w praktyce i jakie problemy się pojawiają

Po pierwsze: z chwilą obowiązywania KSeF „oryginał faktury” traci swoje dotychczasowe znaczenie — oryginałem jest faktura zarejestrowana w KSeF (posiadająca identyfikator systemowy). To oznacza, że moment „otrzymania faktury” nie musi już być utożsamiany z doręczeniem papierowego dokumentu, lecz z dostępnością dokumentu w systemie i przekazaniem potwierdzenia rejestracji (ID KSeF) drugiej stronie. Po drugie: wiele operacyjnych elementów rozliczenia w transporcie (CMR, protokoły, dokumenty celne, wydruki temperatury) pozostaje fizyczne i są generowane poza KSeF — zatem zapis łączący datę płatności z „otrzymaniem faktury oraz pełnej dokumentacji przewozowej” wymaga doprecyzowania, kto i w jaki sposób potwierdza kompletność dokumentów, oraz jakie skutki pociąga nieprzekazanie któregoś z elementów.

Typowe problemy pojawiają się w praktycznych sytuacjach: faktura zarejestrowana w KSeF, ale brak podpisu odbiorcy na CMR; faktura wystawiona, lecz zarejestrowanie w KSeF z opóźnieniem z przyczyn technicznych; sporny stan ładunku przy odbiorze i opóźnione zgłoszenie zastrzeżeń. Bez precyzyjnych zapisów strony ryzykują sporami o to, od kiedy biegnie termin zapłaty oraz czy zleceniodawca ma prawo wstrzymać płatność z powodu dokumentów brakujących lub wadliwych.

Jak redagować zapisy o terminie płatności z uwzględnieniem KSeF

Poniżej kilka zasad i przykładowych zapisów, które warto przyjąć w umowie ramowej i w zleceniu:

- **Wyraźne rozgraniczenie pojęć.**

Zdefiniuj w umowie, co rozumiesz przez „prawidłowo wystawioną fakturę VAT” (np. faktura zarejestrowana w KSeF posiadająca ID KSeF) oraz przez „pełną dokumentację przewozową” (lista dokumentów: CMR, protokół wydania, dokumenty celne, dowody ADR, wydruki temperatury itp.).

- **Moment otrzymania faktury.**

Wprowadź regułę uznającą fakturę za otrzymaną z chwilą przekazania Zleceniodawcy identyfikatora KSeF i udostępnienia treści faktury przez system, lub — gdy KSeF nie był

użyty z przyczyn leżących po stronie wystawcy — z chwilą doręczenia papierowego oryginału lub skanu z podpisem odbiorcy. Przykład zapisu: *„Termin płatności za wykonanie Zlecenia liczony jest od daty otrzymania przez Zleceniodawcę prawidłowo wystawionej faktury VAT. Za prawidłowo wystawioną fakturę uznaje się fakturę zarejestrowaną w KSeF (posiadającą identyfikator KSeF) oraz udostępnioną Zleceniodawcy; w razie braku możliwości rejestracji w KSeF z przyczyn technicznych po stronie Wystawcy, prawidłowa faktura oznacza również oryginał papierowy lub skan faktury potwierdzony zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy.”*

- **Warunek przekazania dokumentacji.**

Określ, że pełna dokumentacja przewozowa musi zostać przekazana w formie i terminie umożliwiającym rozliczenie (np. skan CMR w ciągu 48 h od rozładunku, oryginał CMR w ciągu 14 dni). W wypadku KSeF warto dodać, że faktura i dokumentacja traktowane są łącznie: *„Termin płatności biegnie od dnia, w którym Zleceniodawca otrzymał zarówno prawidłowo zarejestrowaną fakturę (ID KSeF), jak i komplet dokumentów przewozowych udostępnionych w formie elektronicznej lub papierowej”*.

- **Fallback i dowody.**

Ustal procedury zastępcze: co robić przy braku rejestracji KSeF (np. wysłanie potwierdzenia e-mail z załączonym skanem i adnotacją księgowości), jak dokumentować przekazanie (potwierdzenia odbioru, protokoły, system TMS). Określ, że brak dokumentów uprawnia Zleceniodawcę do zawieszenia terminu płatności do czasu ich dostarczenia — ale z jasną maksymalną granicą czasu, aby nie blokować płatności w nieskończoność.

- **Sankcje i odpowiedzialność za opóźnienia w dokumentacji.**

Lepiej niż automatyczne, wysokie kary jest przewidzieć proporcjonalne sankcje i procedurę naprawczą: ostrzeżenie → korekta → karne odsetki za opóźnienie powszechnie stosowane w transakcjach handlowych. Wprowadź obowiązek naprawienia szkody i prawo do potrąceń jedynie po uprzednim wezwaniu i terminie na uzupełnienie dokumentów.

Rekomendacje operacyjne dla spedytora i zleceniodawcy

- W umowach ramowych ureguluj KSeF wprost: zdefiniuj „otrzymanie faktury” jako dostępność ID KSeF, doprecyzuj alternatywy i procedury awaryjne.
- Dla zabezpieczenia procesu finansowego wprowadź jasne terminy przesyłania skanów i oryginałów dokumentów przewozowych oraz automatyczne potwierdzenia odbioru wysyłane przez system.
- Zintegruj TMS z KSeF lub przygotuj procedurę manualną: faktura w KSeF + powiązanie z numerem zlecenia/CMR ułatwiają księgowości natychmiastowe uznanie dokumentu za kompletny.

- Przygotuj procedury kontroli jakości dokumentów: kto odbiera skany, kto weryfikuje komplet, jakie dane są obowiązkowe (np. numer KSeF, podpis odbiorcy w CMR, data rozładunku).
- Dla ochrony przed przestojami technicznymi doprecyzuj, kto ponosi ryzyko braku rejestracji w KSeF i jakie są konsekwencje finansowe.

Podsumowanie

KSeF powinno upraszczać i standaryzować proces fakturowania, ale wymaga przeprojektowania zapisów kontraktowych i procedur operacyjnych.

W transporcie kluczowe są standardowo trzy rzeczy:

- 1) precyzyjne zdefiniowanie, co oznacza „otrzymanie faktury” w kontekście KSeF,
- 2) jasne wymagania dotyczące czasu i formy przekazania dokumentacji przewozowej oraz
- 3) mechanizmy zapasowe i dowodowe na wypadek problemów technicznych.

Dobrze sformułowane zapisy o korelacji między ID KSeF a kompletem dokumentów przewozowych zabezpieczy obie strony i ograniczy spory o moment rozpoczęcia biegu terminu płatności.

#KSeF #eFaktury #ZlecenieTransportowe #FakturaVAT #DokumentacjaPrzewozowa #Spedycja #PrawoPrzewozowe #PłynnośćFinansowa #UmowyTransportowe #KSeFwTSL #Transport #Prawniktransport #Prawowtransport

Autor: Ewa Sławińska-Ziaja
Radca prawny w Trans Lawyers